

Duurzaad

m toerisme

spaart geld en natuur

Bonaire begrijpt het: milieumaatregelen rond toerisme doen het tropische eiland meer goed dan kwaad. Duurzaam toerisme kan zelfs geld opbrengen. En het kost u als vakantieganger niet meer. Misschien wel minder.

TEKST BRENDA DE JONG

Bij het begrip 'duurzaam toerisme' glinsteren de ogen van de gemiddelde Nederlander. 'Dat is toch steeds naar dezelfde plek terugkeren? Of was het nou dat je lang op één plek blijft, of dat je minstens zes weken op vakantie gaat?' Helaas. Nico Visser, milieumanager bij Travel Unie (hierbij horen onder andere Holland International en Arke):

'Duurzaam toerisme is een vorm van toerisme die rekening houdt met drie dingen: de natuur, de cultuur en sociale aspecten, en de economie.'

Een duurzame vakantie is daarnaast vooral een heel gewone vakantie. Visser kan het niet genoeg benadrukken. Dat de vakantie milieuvriendelijker is, wil niet zeggen dat de toerist voor het ontbijt drie stukjes zevengranenbrood moet weggauwen en dat het eten alleen biologisch is.

Meer voor minder

Bonaire is al in de jaren zeventig begonnen met maatregelen voor behoud van de natuur. Zo ontwikkelde het prachtige eiland

in 1971 wetten om het speervissen op tropische vissen te verbieden. Sinds 1975 is het verboden om koraal mee te nemen of te beschadigen. En in 1979 werd de zee rondom het eiland uitgeroepen tot beschermd gebied. In het park worden niet meer dan honderdduizend duiken per jaar toegestaan. Ook wordt het aantal hotelbedden niet uitgebreid, zodat een grens is gesteld aan het aantal toeristen dat naar het eiland komt. Bonaire heeft gemerkt dat een grens stellen niet betekent dat er minder geld binnenkomt. Op vakantie gaan naar Bonaire is exclusief geworden, Bonaire is geen massabestemming. Toeristen hebben nu dan ook meer geld over voor een vakantie naar Bonaire. In plaats van minder, komt er meer geld binnen bij de bevolking.

Puur eigenbelang

Travel Unie is tot nu toe de eerste en enige touroperator in Nederland die een milieumanager in dienst heeft. Visser: 'Het begrip 'duurzaam toerisme' is nog weinig bekend onder het publiek. Maar bescherming van natuur en cultuur is puur eigenbelang voor de toeristensector. Wij 'verkopen' schone stranden, schoon zwemwater en een ongerepte natuur. Als we toerisme ►

7 kenmerken van duurzaamheid

- waterbesparende kranen en energiezuinige lampen
- geen schadelijke stoffen in de airconditioning
- energie uit zonnepanelen voor warm water
- lakens en handdoeken worden niet iedere dag verwisseld, behalve als de toerist aangeeft dat hij dat wil
- gescheiden afvalinzameling
- aanpassing van het vervoer aan het aantal deelnemers bij excursies: bij veertig deelnemers een touringcar, bij tien een minibusje
- voorlichting tijdens de vakantie: in het vliegtuig wordt een video vertoond over de cultuur en natuur van het vakantieeiland

▲ Marnix Viëtor, ANWB: 'Verbetering van de kwaliteit van de vakantie gaat prima samen met natuur- en milieubehoud.'

niet duurzaam weten te maken, valt uiteindelijk de basis van ons product weg'.

Visser heeft er dan ook alle belang bij om zoveel mogelijk mensen warm te maken voor duurzaam toerisme. 'Het is belangrijk dat niet alleen een kleine groep milieufanaten aan de toekomst van de vakantiebestemmingen denkt, maar dat iedereen dat doet. In het dagelijks leven is het al normaal om iets voor het milieu te doen. Een goed voorbeeld zijn de energiezuinige lampen en de waterbesparende kranen. Die besparen ook nog op de portemonnee.'

Groene arrangementen

Ook de ANWB erkent het belang van een zorgvuldige omgang met natuur en milieu op de vakantiebestemming. Informatie aan de consument speelt daarbij een belangrijke rol. Duurzaam toerisme vraagt om informatie over de natuur, over de bedreigingen, over wat men ter plekke doet en over mogelijkheden om zelf wat te doen voor het milieu op de vakantiebestemming.

Het plan is dat er in brochures van reisorganisaties komt te staan hoe milieuvriendelijk een hotel of appartement is. Eén tekenje? Niet echt milieuvriendelijk. Drie tekens: een tophotel voor de natuur. Zo kan de vakantieganger zelf kiezen of hij het milieu laat meewegen in zijn besluit voor vervoer, accommodatie en de excursies.

De ANWB wil in en buiten Europa actief werken aan een beter samengaan van natuur, milieu en toerisme. Uit een

◀ Nico Visser, milieumanager: 'Rekening houden met het milieu hoeft niets te kosten. Vakantie kan er zelfs goedkoper door worden.'

onderzoek van de ANWB blijkt dat 43 procent van de Nederlanders rekening houdt met het milieu bij activiteiten tijdens hun vakantie. Maar liefst 40 procent zegt ook bij het verblijf met het milieu rekening te (willen) houden.

Het belangrijkste moment voor milieuinformatie is vóór de boeking. In de toekomst gaan meer touroperators bij het reisbureau deze informatie verstrekken. Marnix Viëtor, projectleider van verschillende projecten op het gebied van duurzaam toerisme: 'Behalve aan online informatie voor de consument, werken we met reisorganisaties aan groene arrangementen. Verbetering van de kwaliteit van de vakantie gaat prima samen met natuur- en milieubehoud. Neem bijvoorbeeld een verblijf in een milieuvriendelijk hotel dat streekelijke producten serveert en zijn gasten excursies met een natuurgids aanbiedt. Dan snijdt het mes aan twee kanten: de gast heeft een leuke ervaring, de bergboer kan zijn beroep blijven uitoefenen waarmee hij ook het landschap onderhoudt, het hotel bespaart water en energie.'

Brede steun

Duurzaam toerisme is een kwestie van samenwerking. 'De meest ideale situatie voor het land, de cultuur, de natuur én de toerist ontstaat alleen door een goede samenwerking,' aldus Marnix Viëtor. Op

Bonaire kwamen al deze factoren samen. De beperking van het aantal toeristen wordt op het eiland algemeen ondersteund, door de overheid, verschillende organisaties, maar ook de bevolking. Milieumanager Visser: 'De bevolking, de overheid en diverse organisaties moeten zelf voor hun land opkomen. Zij moeten bepalen waar ze de grenzen willen leggen aan het toerisme.' De grenzen moeten worden vastgesteld aan de hand van de draagkracht van de omgeving. Dat is hoeveel mensen een gebied aankan, dat het nog acceptabel is.

SCHOON ZWEMWATER

Over de zwemwaterkwaliteit bij de populairste vakantiebestemmingen in Europa is informatie verkrijgbaar bij de ANWB. Op een kaart staan kwaliteitsmetingen van alle stranden, rivieren en de grootste binnenwateren. Met een Blauwe Vlag worden wateren aangegeven met schoon zwemwater en milieuvriendelijk beheer. Vanaf begin mei is de nieuwste versie van de Ledenwijzer 'Zwemwaterkwaliteit Buitenland' gratis verkrijgbaar bij de ANWB.

Ook voor de vakantieganger kan dat gunstig zijn. 'Op vakantie rekening houden met het milieu hoeft niet per se meer te kosten', stelt Visser. 'Vakantie kan er zelfs goedkoper door worden, als hotels hun besparingen doorberekenen aan de toerist.'

Veel landen durven die grenzen echter niet te stellen, omdat ze vrezen dat er met minder toeristen ook automatisch minder geld binnenkomt. En dat zou kunnen betekenen dat de economie instort en de welvaart daalt. Bonaire heeft ervaren dat het ook anders kan. ■

SPAAR DE ANTILLEN

Het project 'Milieubewuste toeristen Antillen', waarvan de maatregelen in Bonaire deel uitmaken, is opgezet door de ANWB en het departement van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van de Antillen. Het wordt gesteund door onder andere Travel Unie Nederland, de ANVR en de KLM. Projectleider is Mamix Viëtor van de ANWB. 'Het hoofddoel van dit project is om samen met Curaçao en Bonaire te zorgen dat toerisme en het behoud van natuur goed samengaan.' 'Op Bonaire ondersteunen we projecten die al lopen, op Curaçao bieden we een toekomst aan de net beginnende ontwikkelingen van duurzaam toerisme. De gevolgen van grote aantallen toeristen maken we duidelijk. Het is uiteindelijk de bedoeling om het toerisme in goede banen te leiden.' Vanaf najaar 2000 krijgt iedereen die een vakantie boekt naar de Antillen informatie en tips om vakantieplezier te combineren met behoud van natuur en milieu.

Foto: Mamix Viëtor

Foto: Fred Smit

SPAAR DE ALPEN

Het Nederlands Alpenplatform is een samenwerkingsverband dat werkt aan milieuvriendelijker toerisme in de Alpen. De ANWB werkt hierin samen met de Nederlandse Klim- en Bergsportvereniging, de Nederlandse Ski Vereniging en de Miliegroep Alpen. Het project 'Duurzaam Alpentoeerisme' zorgt sinds 1996 voor voorlichting aan wintersporters. Ze worden gewezen op de kwetsbaarheid van het alpenmilieu en wat ze al genietend van de sneeuw zelf kunnen doen om de natuur te ontzien. Diverse bestemmingen zijn autovrij gemaakt en een groot aantal hotels neemt milieumaatregelen. Zo zijn waterbesparende kranen en energiezuinige lampen ingevoerd en wordt afval gescheiden. En er is schone mobiliteit: elektro-cars, shuttlebussen en de paardenkoets.